

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

کریدور زنگزور؛

از ایده تا واقعیت

موسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی
الناز میاندوآبی

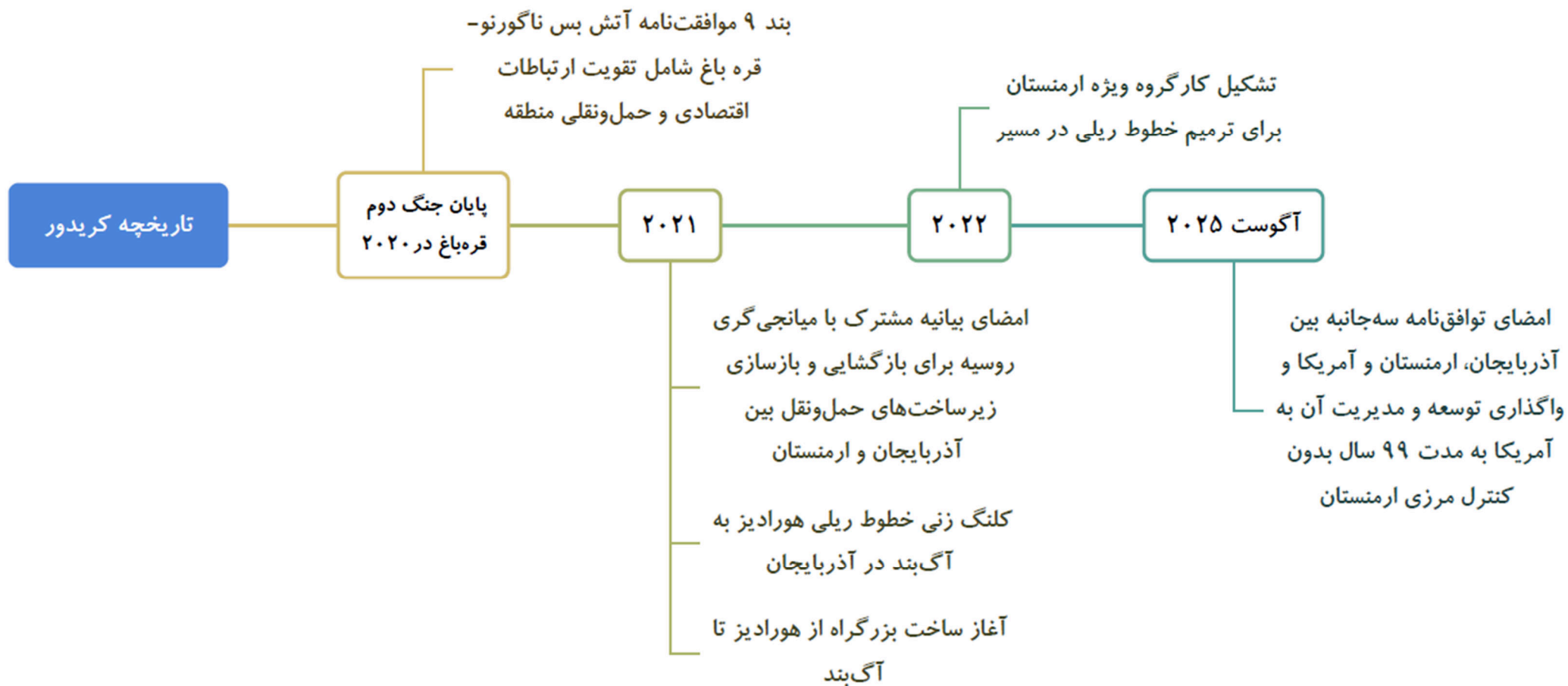
۲۹ مرداد ۱۴۰۴

فهرست مطالب

- ۱ معرفی کریدور زنگزور
- ۲ عملکرد ترانزیتی آذربایجان و مقایسه با ایران
- ۳ منافع اقتصادی کریدور زنگزور برای کشورهای ذینفع
- ۴ تهدیدهای کریدور زنگزور برای ایران
- ۵ راهکارهایی برای کاهش تهدیدهای کریدور زنگزور

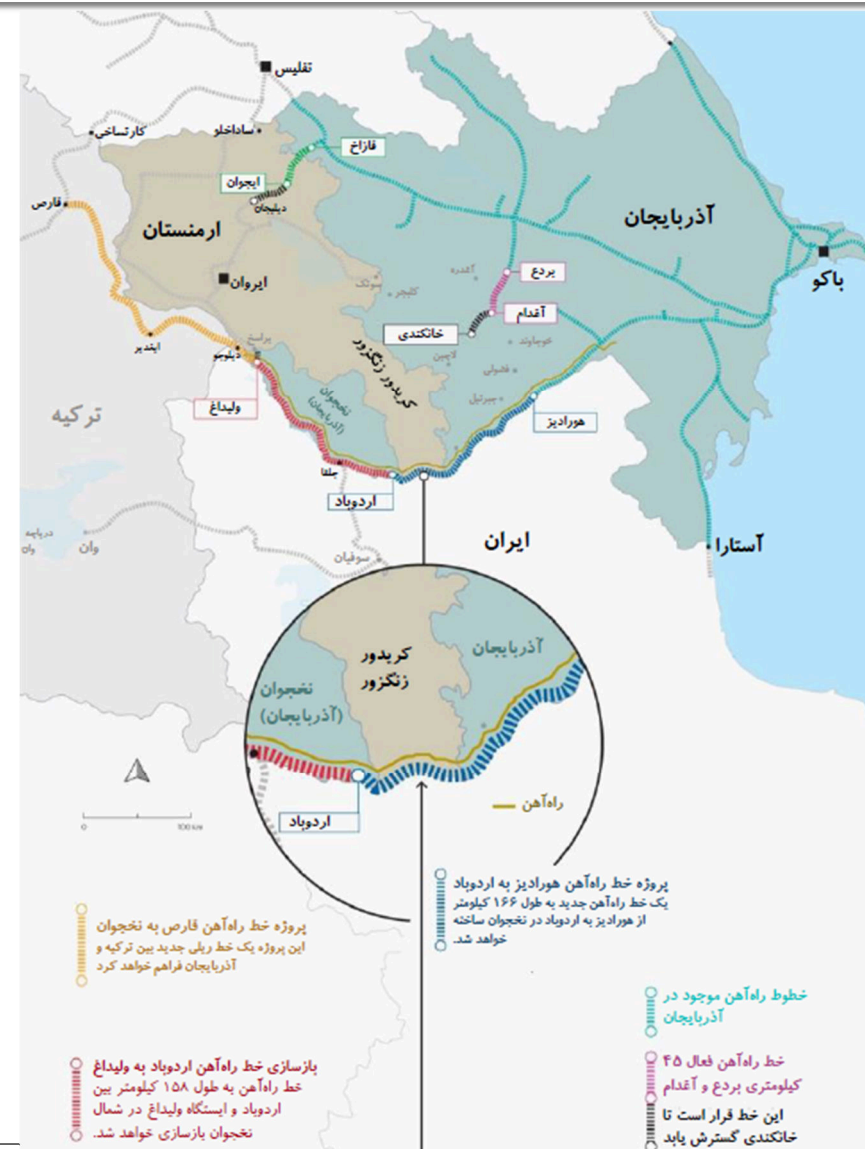
۱. معرفی کریدور زنگزور

تاریخچه

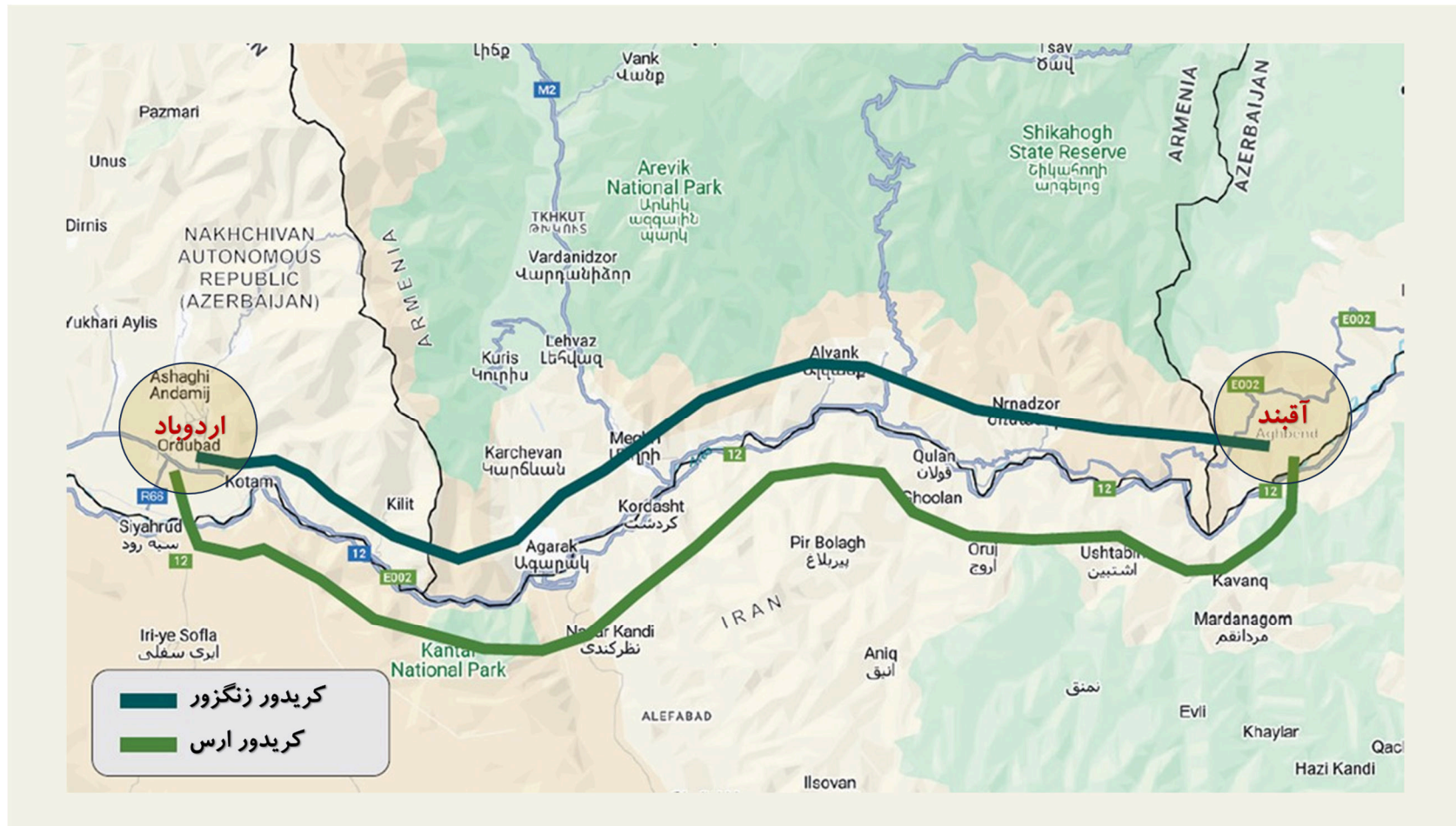

ویژگی‌ها

- **کشورهای ذینفع:** آذربایجان، ترکیه، ارمنستان
- **جانمایی:** شاخه جدید کریدور میانی تراسیکا
- **مزیت‌ها:**
 - کاهش ۳۴۳ کیلومتری مسیر اتصال در مقایسه با خط آهن باکو-تفلیس-قارص (Baku-Tbilisi-Kars)
 - کوتاه‌ترین مسیر اتصال آسیا به اروپا
- **زیرساخت‌ها:** خطوط ریلی، بزرگراهی و فیبر نوری

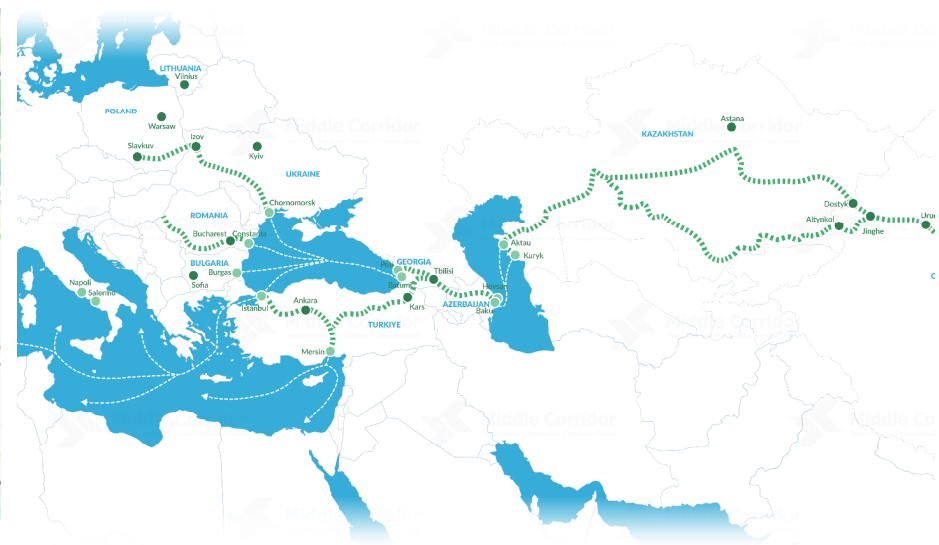

کریدور زنگزور و ارس به موازات یکدیگر

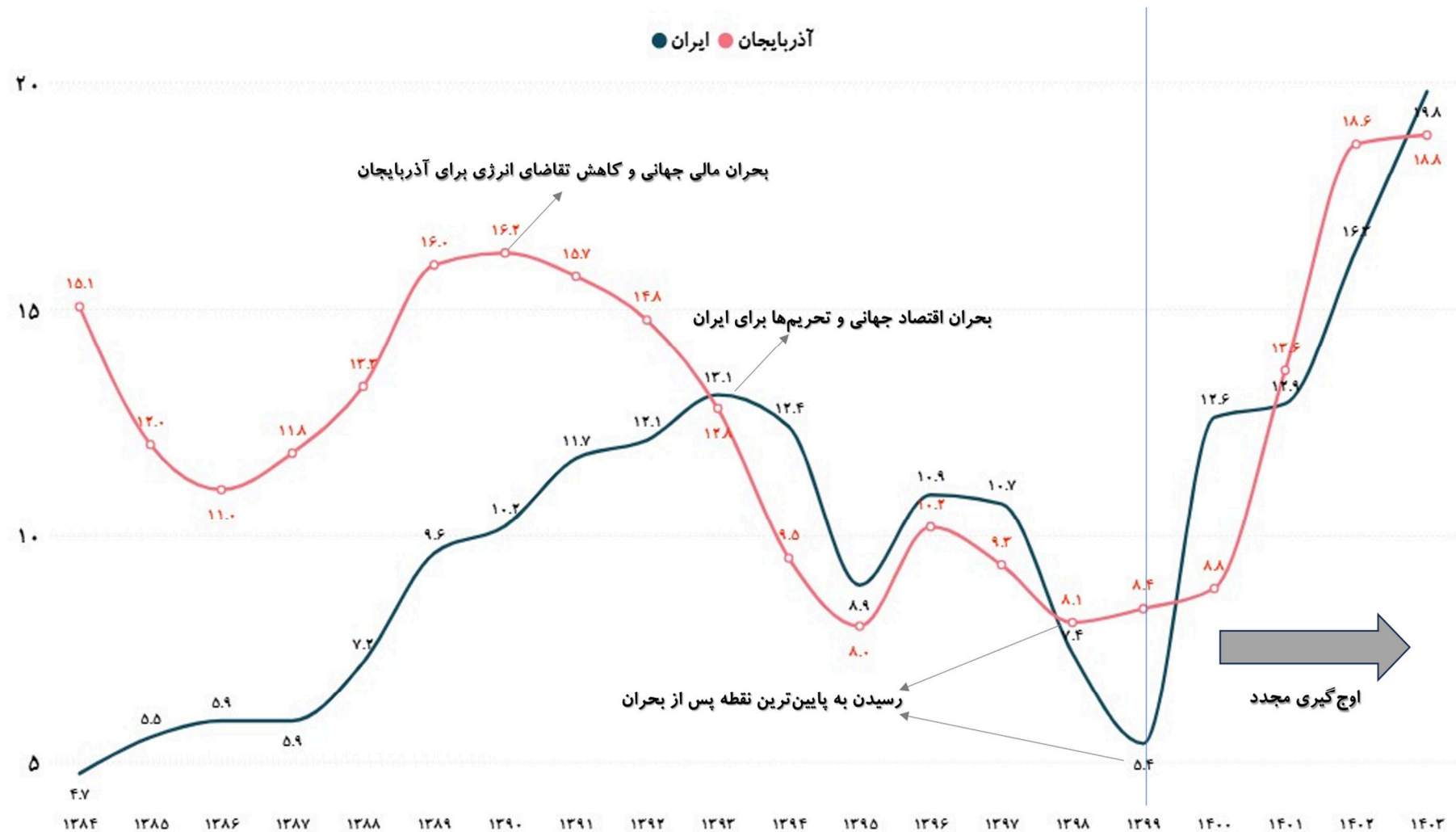
مقایسه کریدورهای ترانزیتی بین آسیای میانه و ترکیه-اروپا

کریدور	طول (کیلومتر)	ظرفیت (میلیون تن)	مزیت‌ها	معایب
مسیر ریلی ابتکار کمربند-جاده از ایران	۵۶۰۰	جاری: ۵ آتی: ۱۵	هزینه حمل پایین‌تر مسیر امن‌تر	زمان حمل طولانی‌تر، ریسک ناشی از تحریم‌ها
مسیر اصلی کریدور میانی	۴۷۵۰	جاری: ۶ آتی: ۱۰	کوتاه‌تر نسبت به مسیر ایران	هزینه حمل بالاتر
کریدور میانی از زنگزور	۴۴۰۰	۱۲ تا ۱۵	کوتاه‌ترین مسیر	//

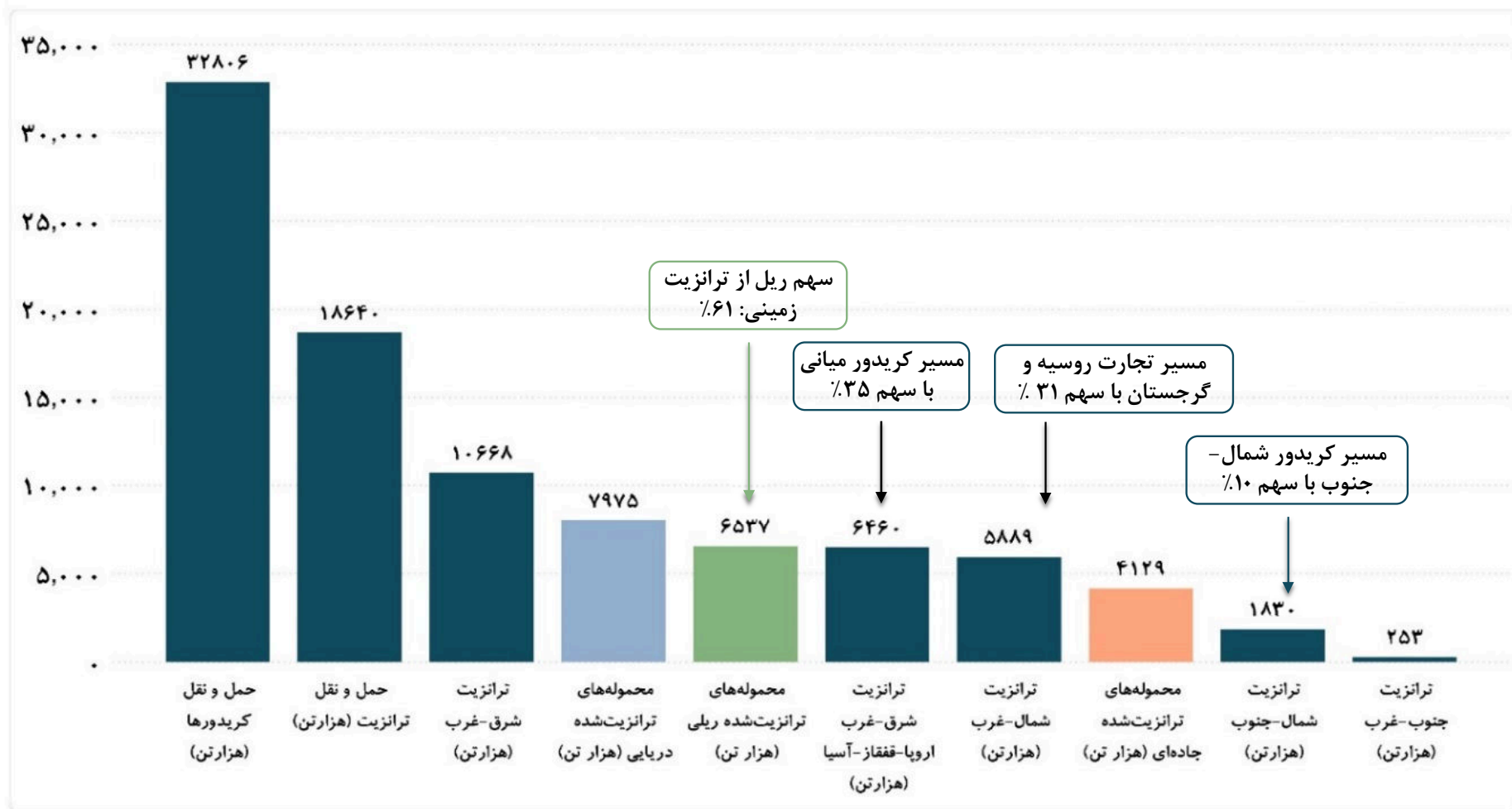

۲. عملکرد ترانزیتی آذربایجان و مقایسه با ایران

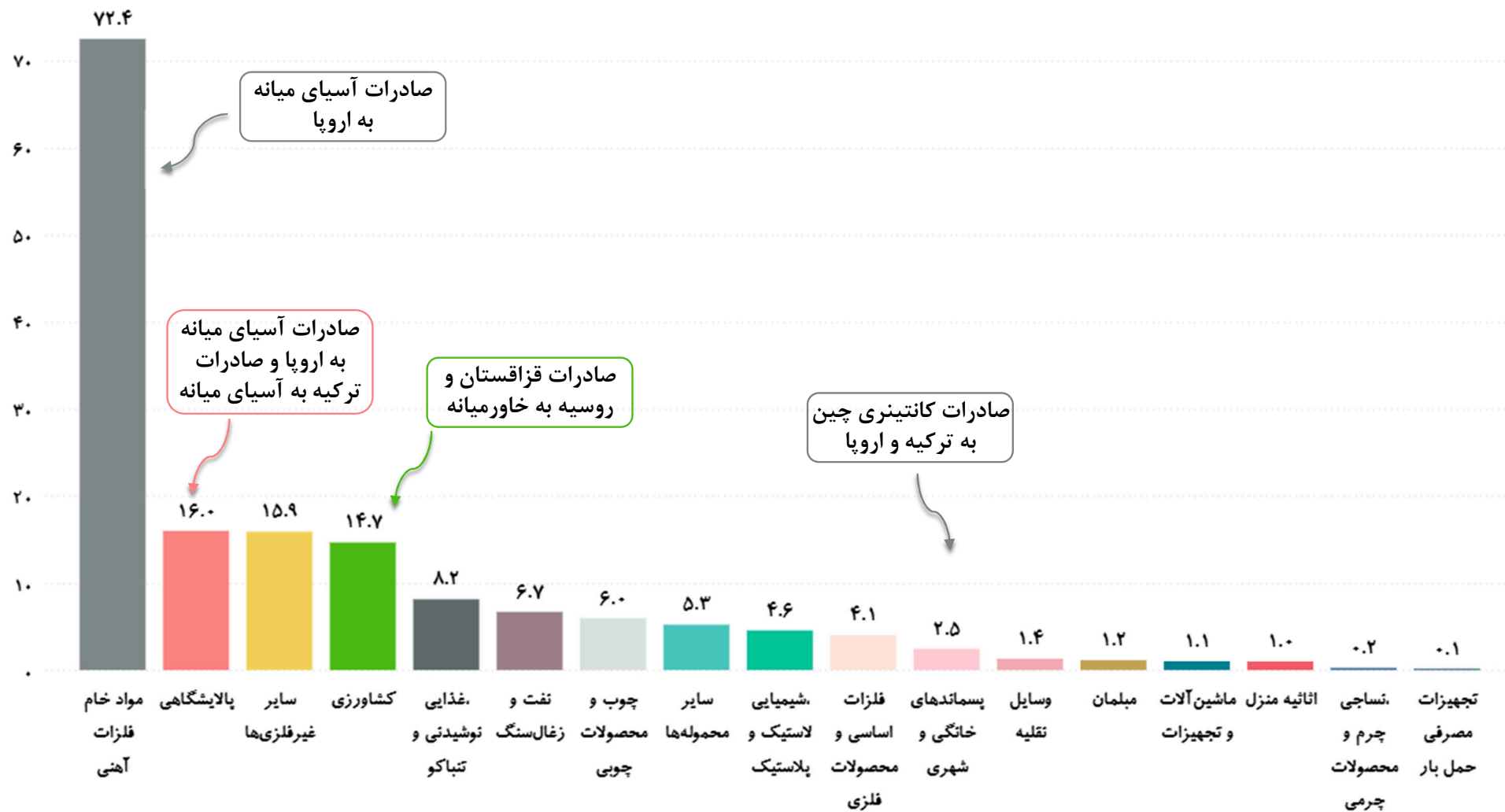
مقایسه عملکرد ترانزیتی آذربایجان و ایران در دو دهه گذشته

عملکرد آذربایجان در کریدورهای حمل و نقل و مسیرهای ترانزیتی (۲۰۲۳)

عملکرد کلی حمل و نقل بار آذربایجان به تفکیک کالا بر حسب درصد سهم (۲۰۲۳)

۳. منافع اقتصادی کریدور زنگزور برای کشورهای ذینفع

آذربایجان

ترکیه

منافع ارمنستان

اتصال به شبکه‌های بین‌المللی لجستیک

پایان انزوای جغرافیایی سه دهه‌ای

دسترسی مستقیم به آذربایجان، ترکیه و آسیای میانه

ایجاد مسیر زمینی جایگزین به روسیه
(به دلیل دسترسی زمینی محدود به روسیه از گرجستان)

تسهیل دسترسی به هندوستان بواسطه امکان اتصال ریلی به
کریدور شمال- جنوب
(منوط به تکمیل راه آهن رشت-آستارا)

تقویت یکپارچگی اقتصادی با اروپا

تقویت یکپارچگی اقتصادی با اتحادیه اروپا با قرار گرفتن
در زنجیره‌های تامین دفاعی آن
با توجه به برخورداری از معادن مس، روی و مولیبدن و سابقه (فعالیت در صنایع فلزی)

۴. تهدیدهای اقتصادی کریدور زنگزور برای ایران

آثار اقتصادی کریدور زنگزور

احتمال فرامرزی شدن کریدور در
قسمت ارمنستان و قطع ارتباط
ایران
(سناریوی بدبینانه محسوس)

- از بین رفتن پیوستگی سرزمینی با اتحادیه اوراسیا
- دسترسی نامطمئن به حوزه قفقاز
- محدود شدن به آذربایجان در دسترسی به حوزه قفقاز
- کاهش نقش ایران در اتصال جنوب قفقاز به اروپا

تضعیف جریان انتقال انرژی منطقه
قفقاز و آسیای میانه
از مسیر ایران
(سناریوی محتمل)

- بازیگری روسیه و ترکیه در ژئوپلیتیک انرژی
- کاهش کنشگری ایران در انرژی
- افزایش وزن ژئواکونومی ترکیه
- تضعیف جایگاه ایران در کریدورهای انرژی
- حذف سوآپ گاز ترکمنستان
- حذف درآمد صادرات و انتقال گاز طبیعی به ترکیه
- حذف سوآپ گاز به نخجوان

تضعیف شدن پروژه
اتصال ترانزیتی
خلیج فارس به دریای سیاه
(سناریوی حتمی)

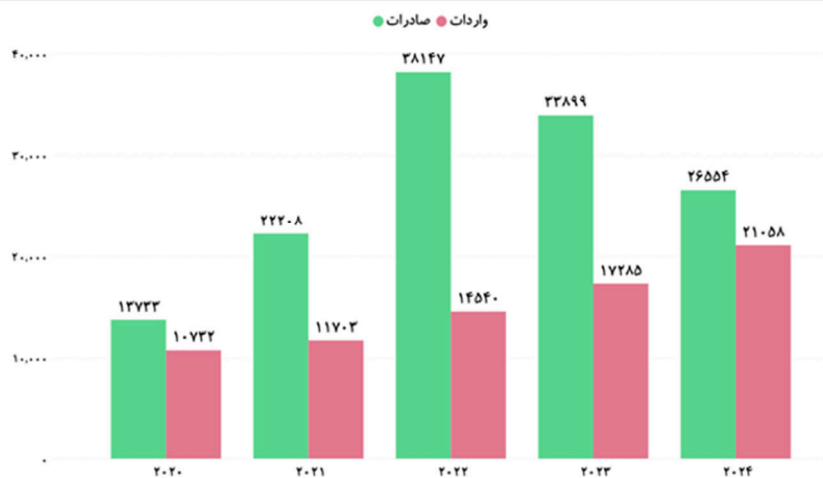
- از بین رفتن پیوستگی فضایی پروژه
- وابستگی به جمهوری آذربایجان
- حذف کشور اتصال دهنده
- اختلال کننده اجرای پروژه
- کاهش رشد و ارتباط اقتصادی
- منفی کننده چپستی پروژه

۵. راهکارهایی برای کاهش تهدیدهای
کریدور زنگزور

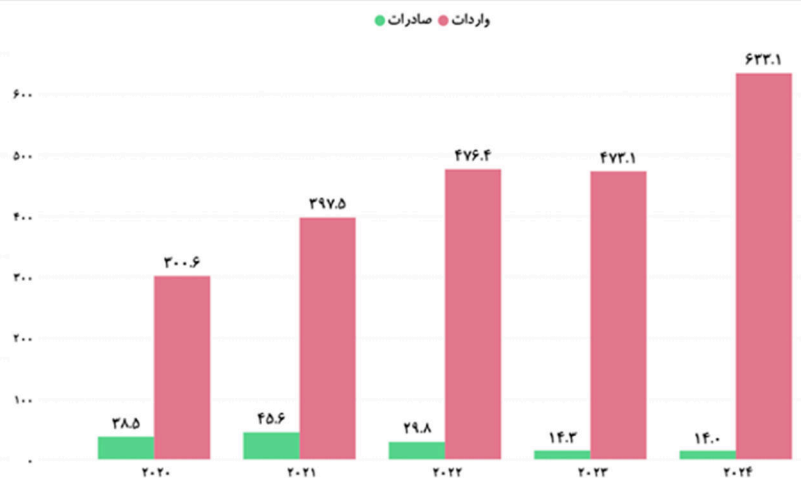
تدابیر زیرساختی

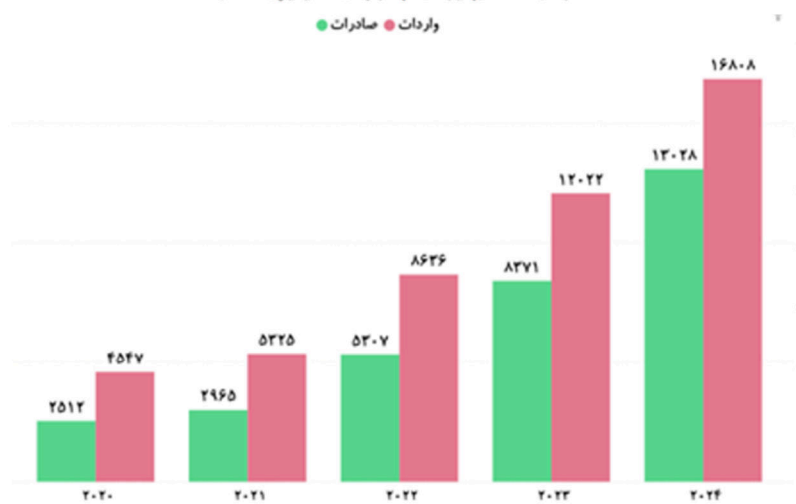
تدابیر تجاری (کاهش ناترازی تجاری با آذربایجان و ارمنستان)

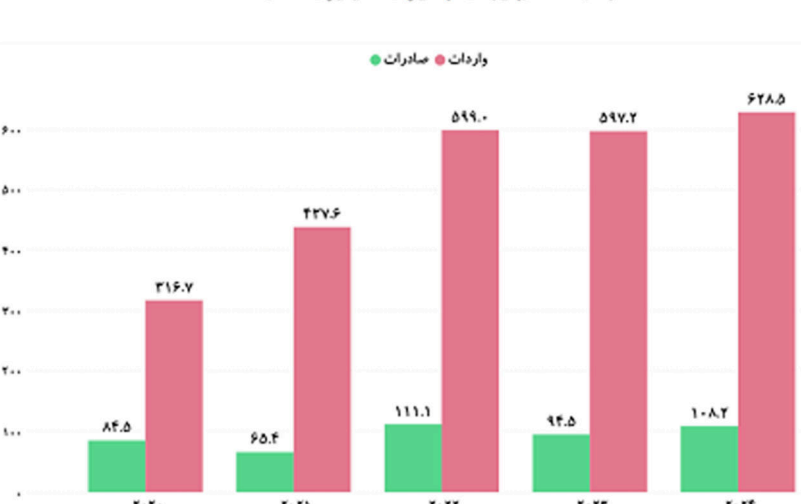
تجارت آذربایجان با جهان (میلیون دلار)

تجارت آذربایجان با ایران (میلیون دلار)

تجارت ارمنستان با جهان (میلیون دلار)

تجارت ارمنستان با ایران (میلیون دلار)

تدابیر تجاری (کاهش ناترازی تجاری با آذربایجان و ارمنستان)

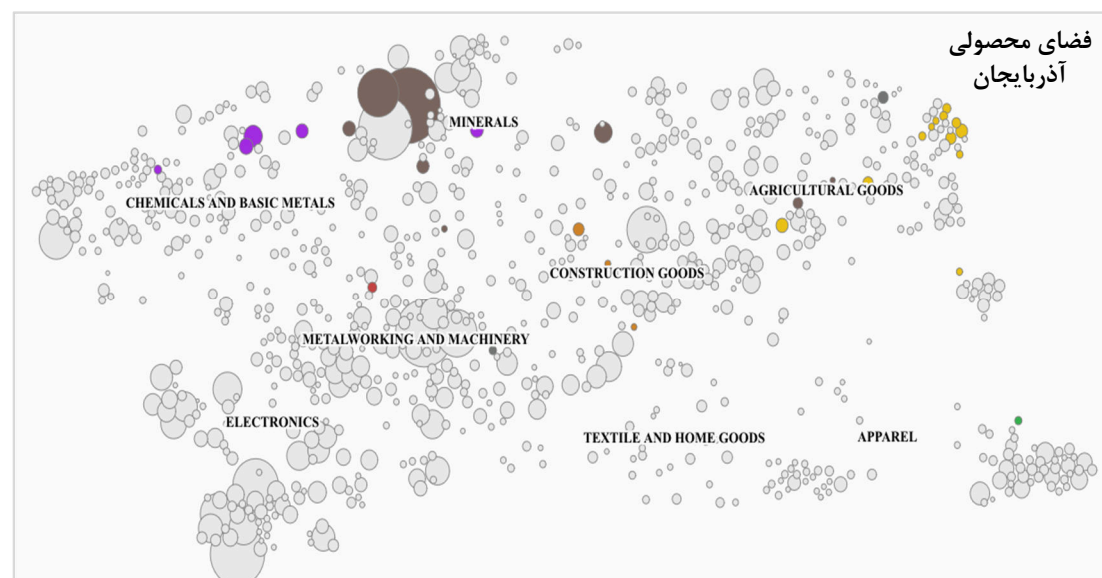
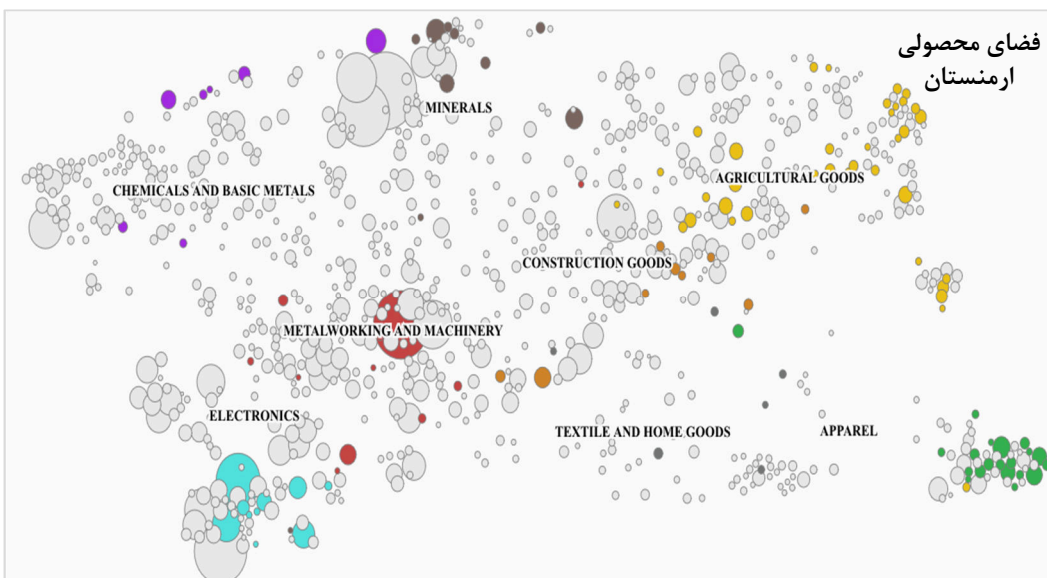
کاهش عدم توازن تجاری با دو کشور

آذربایجان

مبدا جایگزین واردات ماشین آلات و تجهیزات، قطعات خودرو و لوازم حمل و نقل، دارو و تجهیزات پزشکی به صورت صادرات مجدد

ارمنستان

مبدا جایگزین واردات کالاهای اساسی، محصولات دامی، اقلام ابتدای حلقه زنجیره های ارزش صنعتی مانند نساجی، مس و طلا

با تشکر
از توجه شما